

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

No. 227 — Štev. 227 — VOLUME LII. — LETNIK LII.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 21, 1944 — TOREK, 21. NOVEMBRA, 1944

Tel: CHelsea 3-1242

AMERIKANCI V METZU

Zavezniške armade so včeraj vdrle v dolini Rene in Saara in nemška obrambna črta je razbita od Luksemburga do Švice.

V najmočnejši nemški trdnjavni Metzu je odporn popolnoma prenehal. Oklopne divizije francoske prve armade so v 2 dneh napredovalo 30 milij in vdarile skozi Belfort ter došle do Rene. Neko švicarsko poročilo pravi, da so Francozzi zasedli zapadni breg Rene na razdaljo 35 milij, od Bazela pa do Kolmarja. United Press poroča, da Francozzi že grade most čez Reno pri Kembusu.

Tretja ameriška armada generala Pattona, ki je že vdrla v Nemčijo na več krajin, je zopet prestopila mejo vzhodno od Thionville ter je po zadnjih poročilih dve milij v nemški zemlji in je pri Merzigu še dve milij oddaljena od Saara. 3. armada je na celi fronti napredovala povprečno tri do šest milij in je sedem milij vzhodno od Metza, kjer sta se združili obe armadi, ki sta obšli Metz.

Na edini odporn v Metzu so Amerikanci zadeli na skrajnem severinem in južnem koncu mesta. Amerikanci pa so na obeh krajinah branitelje pobili. Nemško levo krilo ob švicarski meji je bilo potisnjeno nazaj in Nemci se sedaj umikajo na celi črti pred francosko prvo ter ameriško tretjo in sedmo armado.

Proti severu se Nemci sridito branijo ob reki Roer, da zadrže ameriško prodiranje od Aachenja. Nemško levo krilo ob švicarski meji je bilo potisnjeno nazaj in Nemci se sedaj umikajo na celi črti pred francosko prvo ter ameriško tretjo in sedmo armado.

Proti severu se Nemci sridito branijo ob reki Roer, da zadrže ameriško prodiranje od Aachenja.

Tesno skupno prodiranje ameriške prve in devete ter angleške druge armade gre vedno dalje v nemško ozemlje.

Prva armada, ki se bori na desnem krilu pri Aachenju, je v dežju napredovala dve milij in je zavzela Hostenrath, severno od Stolberga. Ravno tako je pridrla skozi severni konec Huertgen gozda in zavzela Heistern in Wenau.

Ameriška deveta armada, ki se bori poleg angleške druge armade, je napredovala nekaj

KRJAVA BITKA ZA HUERTGEN GOZD

Vojni poročevalec Henry T. Gorrell ki je z ameriško prvo armado v Huertgen gozdu, poroča naslednje o bojih za velik gozd blizu Aachenja:

Akri gostega gozda so bili izravnani, kot bi šel skozi vihar in sto in što Nemec leži mrtvi po grmovju, pa še vedno ni nikakega izgleda, da bi kaj kmalu padla odločitev za posest gozda.

Da sovražnik skrb za nadomestitev svojih žrtv, je razvidno iz ujetnikov, ki so stari od 50 do 58 let in pripadajo raznim poklicem; med njimi so vozniki trukov, uradniki in trgovski uslužbenici. Toda Nemci se še vedno bore kot divje zveri in ti boji bodo v zgodovini kot najkrvavejši sedanje vojne.

V zadnjih 24 urah so Amerikanci napredovali pol milje tukaj in skoraj eno miljo tam in ko to pišem, se vojaki pravljajo na nov napad, ko so inžinirji počrpal mine in napravili pota skozi goščavo.

Vreme je lepo in zavezniški aeroplani so zopet v zraku in si pletejo uničevanje za nemško infanterijo. Ameriška artilerijska je streljala vso noč.

Ako ostane vreme lepo, bo Nemci težko zdržali, navzle-

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES

Paul F. Berdner—United Feature Syndicate, Inc.

ČANKAJŠEK PREMENIL KABINET

Ko postaja vojni položaj na Kitajskem vedno bolj kritičen, je generalissimus Čankajšek popolnoma premenil svoj kabinet ter 8 ministrov nadomestil z novimi.

Najvažnejša premenba je v vojnem ministrstvu, ko je bil mestni general Hojinčina imenovan general Čengčeng.

Zaradi vedno večjih japonskih uspehov v jugovzhodni Kitajski je bilo potrebno premeniti kabinet.

Premenba je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dvomijo, da bi sedanja premembra mogla dovesti do sporazuma med komunisti in osrednjo vlado.

Zastopniki je prišla kmalu po odpoklen generala Josepha W. Stilwella in sedaj še je bilo oznanjeno, da je washingtonska vlada od Čankajškega zahtevala, da premeni svoj kabinet in da poravnava komunistično vprašanje. Tudi opazovalci pa dv

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 51st YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

Telephone: Chelsea 3-1542

Zavezniška protislovja

Tekom zadnjih tednov je takozvana zavezniška inostrana politika postala dokaj čudna in tudi nerazumljiva. Medtem, ko je ves napredni svet odobravil pripoznanje de Gaulleja, kot vodje Francije, so zapadni zaveznički istočasno pripoznali italijansko vlado pod vodstvom Bonomi.

Pomeu tozadne dvorstvenosti je uprav nerazumljiv. Tukom zadnjih dveh let je namreč naš državni oddelek, kakor tudi angleško ministerstvo inostranih del, službeno občevalo z takozanimi "Petainisti" in vladu v Vichy na eni strani, in na drugi z monarhisti pod vodstvom Badoglia v Italiji. To ni bil le slučaj, kajti to občevanje je bilo definitivno. In sedaj je vsemu temu konec.

Temu "konecu" pa sledi javno vprašanje — čemu, v imenju zdrave človeške pameti, zapadni zaveznički že vedno občujejo službeno z španskim diktatorjem Francoom?

Ali ni človeka na vsem svetu, kateri bi prikel naše in angleške državnike za roko in jim povedal, da živimo na enem in istem svetu, in da je povsem logično, da, ako se zavrže Petain v Badogliju, se mora zvreći tudi diktatorja Franco?

Toda, kljub tej logiki prihajajo sedaj poročila v Washington, iz katerih je prav lahko posneti, da Anglija in tudi naša republika upljivati na de Gaulleja ter mu nekako svetujeti, naj tudi on — pripozna Franca in anj preneha podpirati španske republike, ki so sedaj v Franciji.

Vsa zadeva izgleda tako, kakor bi zapadni zaveznički skleplili podpirati Franeovo vlado, katera je v veliki nevarnosti pred svojim lastnim prebivalstvom. Čemu? Morda radi vojne potrebe, kakor se je to baje zgodilo začasa Darlana? Ali se morda zapadni zaveznički boje, da jih bode Franco napadel, ako ga kar javno ne podpirajo? Ta bojanjen je vsekakor nepotrebnega.

Klub temu pa izgleda sedaj vsa stvar tako, kakor da žele zapadni zaveznički rešiti vladu španskoga fašista v njenih zadnjih urah: — rešiti fašistično vlado, katera je tekom zadnjih petih let živoatrla sredi vsestranske demokratične revolucije.

Javila se tudi, da je naš poslanik v Madridu poslal svoji vlasti nekake nasvete v prid diktatorja Franca — morda v prid nadaljnega obstoja fašizma na Španskem.

Tudi se javila, da posebni agentje Anglije delujejo v Madridu na to, da bi Franco izročil svojo vladu španski monarhiji, katera je že davno prišla ob vso veljavjo, s pomočjo katere bi pa vendarle bilo mogoče rešiti — fašizem.

Nasi javnosti sicer dosedaj ni znano, kedaj bode špansko živilstvo napravilo vsemu temu konec, in rešilo dejelo fašizma, — toda do tega pride tako gotovo, kakor sonce izhaja in zahaja. In jasno je tudi, da zapadni zaveznički ne zamorejo preprečiti ljudske želje na Španskem — niti v Franciji in Italiji.

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI
IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA

THE INCREDIBLE TITO

Man of the Hour

V angleščini izpod peresa slovitega pisatelja

Howard Fast-a

Povest o bojih Jugoslovanov za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.

"Najbolj razburljiva povest
v 27 letih!"

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je začela teh knjig je zelo omejena, je priporočljivo, da poljite naročilo prej, ko mogoče. K naročilu pritožite v doljem zavetku, gotovino oz. znamke (Zavarovalni delci). — Naročite lahko tudi:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING
COMPANY

216 West 18th Street NEW YORK 11, N. Y.

Nekaj o španskem vprašanju

Napisal za OSA Donald Bell

Protifašistični elementi na Španskem so najbrže preslabili, da bi mogli ovareti sami ce za civilno aviacijo v Chi-Francovo vlado. Odvisno bo način na katerem, kajti glavni stan bo v Madridu. Franco pa se teh zarot ne more rešiti, niti tukaj bi res hotel. Kajti njevog režim ne more obstati, ako ne nastanejo slični režimi v sosednjih deželah. Dokler je Španija slabotna kot vojaška in industrijska sila, je le grozja za svojo okolico. Če bi si pa opanogla, bi postala zgodna imperialistična v svojih diktatura na Portugalskem pa je čisto odvisna od režima na Španskem. Radi tega je jasno, da mori Rusija pred vsem na Španiji.

Franco je poslal svojo "modro divizijo" v Rusijo, Hitlerju na pomoč. Franco je vnet in aktiven nasprotnik Sovjetske Unije. Rusija ve, da bi postala Španija center nove proti-sovjetske zarote na evropskem kontinentu — in radi tega bo Stalin neizprosen v Španskem vprašanju.

Ako si ogledamo zadavo iz Amerike, katerega ekipa je bil preprečiti, da se Franco pridruži Hitlerju tudi v vojni. Z osvoboditvijo Francije je potreba zato prenehala — a kljub temu nismo znali ustvariti nove politike, ki bi odgovarjala novi situaciji.

Toda čas za ustvaritev te nove politike poteka. Špansko vprašanje bo eno najbolj perečih pri urejevanju povojnega sveta. Dozdaj je bila Španija pred vsem važna za Anglico, ki je bila poglavina pomorskega sila na svetu. Toda danes je Amerika najmočnejša potomstva imamo na razpolago za slučaj da bi hoteli nastopiti?

Nasi interesi na Španskem niso sentimentalnega značaja Seveda, raje bi videli, da posluje na Španskem demokratičen režim, toda kar nas moti v dejstvu, da je Španška notranje-politična ureditev fašistična, je pred vsem to, da vpliva Španski fašizem na družbo dežele, na države latinske Amerike in na Francijo. Svet

se ne more pomiriti, dokler se bodo neprestano ponavljale fašistične zarote, katerih glavni stan bo v Madridu. Franco pa se teh zarot ne more rešiti, niti tukaj bi res hotel. Kajti njevog režim ne more obstati, ako ne nastanejo slični režimi v sosednjih deželah. Dokler je Španija slabotna kot vojaška in industrijska sila, je le grozja za svojo okolico. Če bi si pa opanogla, bi postala zgodna imperialistična v svojih diktatura na Portugalskem pa je čisto odvisna od režima na Španskem. Radi tega je jasno, da mori Rusija pred vsem na Španiji.

Franco je poslal svojo "modro divizijo" v Rusijo, Hitlerju na pomoč. Franco je vnet in aktiven nasprotnik Sovjetske Unije. Rusija ve, da bi postala Španija center nove proti-sovjetske zarote na evropskem kontinentu — in radi tega bo Stalin neizprosen v Španskem vprašanju.

Ako si ogledamo zadavo iz Amerike, katerega ekipa je bil preprečiti, da se Franco pridruži Hitlerju tudi v vojni. Z osvoboditvijo Francije je potreba zato prenehala — a kljub temu nismo znali ustvariti nove politike, ki bi odgovarjala novi situaciji.

Toda čas za ustvaritev te nove politike poteka. Špansko vprašanje bo eno najbolj perečih pri urejevanju povojnega sveta. Dozdaj je bila Španija pred vsem važna za Anglico, ki je bila poglavina pomorskega sila na svetu. Toda danes je Amerika najmočnejša potomstva imamo na razpolago za slučaj da bi hoteli nastopiti?

Nasi interesi na Španskem niso sentimentalnega značaja Seveda, raje bi videli, da posluje na Španskem demokratičen režim, toda kar nas moti v dejstvu, da je Španška notranje-politična ureditev fašistična, je pred vsem to, da vpliva Španski fašizem na družbo dežele, na države latinske Amerike in na Francijo. Svet

da mu vrnemo milo za draga — in sicer z našimi sredstvi propagande, ki so močnejša kot so bila njegova. Obenem pa bi mogli uvesti trdno in dobro zamišljeno gospodarsko politiko, ki bi hitro preprica vše Španee, da je njihova bodočnost edino le v demokraciji. Na tem polju je Franco

najbolj občuten. Naši rokohi je danes, da mu vrnemo milo za draga — in sicer z našimi sredstvi propagande, ki so močnejša kot so bila njegova. Obenem pa bi mogli uvesti trdno in dobro zamišljeno gospodarsko politiko, ki bi hitro preprica vše Španee, da je njihova bodočnost edino le v demokraciji. Na tem polju je Franco

ne zgodilo kaj nepravilnega ter da pride denar res v naš urad.

Z vašo kooperacijo bo delo naše pomočne akcije uspešno in narod v domovini nam bo vsem hvaljen. Pojdite na delo! Čas je, da aktivno pokarjemo KOLIKO ZMOREMO IN KOLIKO CEMO VELIČASTNO BORBO NARODOV JUGOSLAVIJE, ki

so pred vsem svetom dokazali, da Balkan ni domovina banditov, pač pa zibelka največjih borcev za svobodo, enakopravnost in demokracijo: da ta narod rajši umrije za svobodo, dokar pa še nadalje ginevati kot suženj tujih gospodarjev.

Prešern je pel pred 100 leti: "Manj strašna noč je v črni zemlje krili, kot so pod svetlim soncem sužni dnov." Narod pa mu je sedaj odgovoril z Gregorčičem:

"Ne bo nas več tujčin teptal, ne tlačil nas krvavo, Naš rod bo tu gospodoval, naš jezik, naše pravo!"

NA DELO, BRATJE IN SESTRE!

VSLED TEGA JE VAŽNO DA TUDI DENAR ZBRAN V TA NAMEN ODPOŠLJETE TAKO V NAS URAD v Chicago, tako da vse slovenske prispevke odpremimo odboru v New York čimprej. Vsi čekti in poštne menice se naj glase na SANS z označbo, da gre denar za pomočno akcijo W. R. F. A. S. S. D.

V posebnem povoju smo poslali tajnikom NABIRALNE POLE za pomočno akcijo ter POVERILNICE, katera na njej rabijo nabiralec. Vsa ka podružnica naj poskrbi, da so listine pravilno izpolnjene in podpisane ter paži komu jo izroči. VSAKA PODRUZNICA JE ODGOVORNA ZA DENAR NAKOLEKTAN POTOM TEH POI. in POVERILNIC!

Detroit, Mich.: Podružnica št. 1 SANS uprizori Jontezevo dramo "Vera v vstajenje" dne 10. decembra v Slovenskem domu, 437 S. Livernois. Govornik: tajnik SANS, Mirko G. Kuhel.

Odbori naj sporočo svoje nareditve, da jih lahko oglašamo naprej.)

Slovenski Ameriški Narodni Svet

Bodite torej pazljivi, da bi se

RAZGLEDNİK

PREOBRET V MEHIKI

Nasi državljanji, ki žive v njeni veku, oziroma tedaj, ko Španci zatrli njihovo kulturno, katera je daleko nadkrijevala ono srednjeveške Evrope. In istočasno lahko tudi v sosednjih državah opaziti domačine, kateri vse hiite za napredkom, in le ob nedeljih vsaki Mehikičan lahko dokaže, da je tudi dober oče svoje dece, kajti ti, tekom tedna prezaposleni očetje, nosijo po ulicah svoje dečke in dekle.

Vlada je odpravila takozvano poletninsko "siesto", oziroma čas za kosilo, ki trajat kar po celo mro, kateremu sledi na spania — kakor svoje dobro v zaspani Evropi. — V tovarniških okrajih, ljudje, ki so zaposleni v tovarnah, ne gre več domov "na kosilo", kajti svoj topli "lunch" kupijo od prodajalk pred tovarnami. — čez pet prerezane tortice, med katerimi je vsakovino na določen mesec, in potem se vrnejo na delo.

Europsi običaji in navade hitro zginjajo v Mehiki, — v dobrbit vsega prebivalstva. Odlomki iz domačega časopisa

časopisa

V "Washington Times-Herald" čitamo vest, da govor prebivalci New Yorka angleščino v toliki meri z naglasom inozemcev, da bodo ustanovljeno novo in moderno lokačko posloplja, prvo vrstno linije in skrb za to, da se pojavi socijalna, politična in obrtna "revolucija". Povsod po mestih je opažati nova modernistična poslopja, velikanske električne oglase in vsestransko željo po napredku. Tudi delavstvo je dobro organizirano, povsod ustanovljeno in grade nova in moderna inozemcev, da bodo vse večje prodajalci v kratkem razobesile v svojih prostori napisate, ki se bodo glasili: "English spoken here." — To so napisali republikani, oziroma izolacionisti . . . *

Newyorške "News" objavljajo slednje podrobnosti: — Najboljši countyji v državi New York, so — Erie in Monroe . . . Angleži se jezo na "vojvod" in "vojvodinjo" Windsor, ker živita že stari mesec v Zdjeljenih državah, in — "v hotelu Roney-Plaza v Floridi, stane primerno stanovanje—\$39 na dan" . . .

The Home of Beautiful Photography

57-18 Myrtle Avenue,
Brooklyn 27, N. Y.

Tel. HEGeman 3-6046

Angleško-Slovenski BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil

Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platnu in ima 273 strani.

Cena je \$5.00

Naročite jo pri:

KNJIGARNI "GLASA NARODA"

216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

Dopisi

ALI SE BOMO KDAJ NAUČILI . . .

Brooklyn, N. Y.

Ko gledam po časopisih in brem razne dopise, sem prišel do prepričanja, da se tudi drugod zanimajo za staro domovino in pomoč zanjo. Veselo je gledati, da počasi raste to zanimanje v pravi tir. Zelo zanimivo je čitati raznata mnenja o tem, toda kljub vsem delu pa se še dohe dobre države, ki z vsem sreem žavljajo z njimi, toda toliko daleč pa ne moremo, da bi polnostreno pomagali sedaj podprtji. Zejo zanimiv se mi zdi stavek: "Kakor slisimo, se tudi nekaj zahteva, da bi sedaj dati denar, ki ga zbirajo slovenske jednoty za Pomočno akcijo za pomoč Sloveniji po vojni . . . Ampak ti sto se je začelo zbirati za Slovenijo po vojni, in po vojni bodo ravno tako potrebovali pomoč, kakor sedaj!"

Vidite, tako gre! Le to bi rad vedel, kdaj bo tisto "po vojni"? Kar sem jaz govornikov slišal, ki so govorili o tem, so vsi povdarjali, da se nabira za reveže in se bo dostavilo, kakor hitro mogoče. Ker pa niso bili gotovi, kdaj se odpre prilika in kdaj bo zemlja očiščena sovražnika — je bilo čisto naravno, da je vsak vzel na znanje, da će pred ne bo mogoče, pa po vojni. Toda razmere so se spremenile, in Odbor Južnih Slovanov v New Yorku je dobil dovoljenje, da lahko posilja in da razdeliti pomoč revežem. In mi pa — tisti kurentni Slovenci, ki se bahamo, kako smo vzvišeni v primeru z južnimi brati, barrantamo in sedimo na denarju, ki je bil darovan z dobro voljo od ljudi, ki so si odtrgali od ust, da pomagajo — ne pa da se gotovi ljudje župirijo okrog tistega denarja in določajo, kdaj se sme dati zagrizek kruha v iztradane usta! In kar me še bolj pogreje, je to, ker jokamo in očitamo staro packario po eni strani in govarjam zadržek denarja, ki je darovan za pomoč, po drugi — se mi zdi prav kot bi se umivat v do pasu globoko blato predno oblecemo lepo belo strajo.

Ignac Meusich.

Popravek: V zadnji dopis se je vrnila pomota in sicer poročano je bilo \$1,937.85 — namesto \$1,927.85. In blagajnik Cesar mi je pa poročal, da je dvakrat vpisal enega in istega darovalea (Angele Yazbec \$5, in A. Yazbec \$5. To je ena in ista oseba in je daroval enkrat \$5). Torej prava svota nabranja odkar smo začeli to kampanjo pred par tedni je: \$1,922.85.

V SPOMIN PRIJATELJU IN ZAHVALA

Dne 5. novembra se je moral naš sobrat in prijatelj Frank Zorko ponovno podati v Mayer Memorial bolnišnico v Buffalo, N. Y., iz katere se je bil pred par meseci vrnil misleč, da je zdrav. Bolehal je za vodenico in to pot man ni bilo usojeno, da bi se živ vrnil v našo sredo, ker den 8. novembra je prišlo obvestilo, da je za vedno zatishil svoje utrujene oči.

Pokojni Frank je bil rojen dne 6. novembra 1887 v fari Leskovec pri Krškem, kjer se je poročil in zapustil sina, hčer in ženo. Ko so bili otroki že majhni, se je podal v Ameriko in jih leta 1929 obiskal, nakar se je zopet vrnil med nas. Prej let je delal v Giradu, Ohio, za Ohio Leather kompanijo, nakar se je ob povratku iz stare domovine preselil v Gowanda, N. Y., ter bil upošljen pri Moenich Tanning kompaniji, do bolezni, katera ga je kopala.

Tisti, ki smo imeli stike z njim od deset do dvajset let, smo ga poznavali kakor dobrega društvenjaka in umišča. Mogni se ga še spominjajo v Girardu, kako verno je pomagal delati v korist raznih organizacij na takozvani Dežmanovici.

Cena \$2

Lično v platnu vezana.
13 poglavij — 413 strani

KNIGARNA
SLOVENIC PUBL.
COMPANY
216 W. 18th Street
New York 11

JOHN BUNKO

Pogrebni in Embalmer
137 East 5th Street New York
DOSTOJEN POGREB ZA \$150—

(226-227)

PRIPRAVE ZA PLEBISCIT V JUGOSLAVIJI.

Po vesti iz Londona so v Jugoslaviji že v toku priprave za plebiscit o bodočnosti monarhije. Plebiscit se bo vrnil na Jugoslavija popolnoma osvojena.

V vsaki osvojeni vasi in mestu se pripravljajo registri za volitve. Iсти bodo najprej porabljeni za občinske volitve. Up je, da bo tudi narod Trsta in okolice sodeloval v plebiscitu.

Odgovorni faktorji smatrajo za absolutno nujno, da se razdobje prehoda po osvojjenju dežele omeji na čim krajsi rok. Podaljševanje negotovosti odnosno bodočega režima v državi bi v mnogočem oviral osovojence, katero obe, vla-

poplji — seveda bodo — nam se na misel ne pride, da bi tega ne vedeli, toda po vojni bo že vsaj vsak lahko poslal svojim: in to bo pomagal. Po nismen, kaj bo s tistimi, ki nimajo nikogar tukaj! Ali hočemo, da bodo eni igrali debešnega fanta z latipom v roki, drugi pa padali v omotici od gladu . . . In tudi tega ne si bat, da bi se kdaj prevezredili od naše pomoči, torej debeluščka ne bo tam, in pada pa že danes — ne omotemi, pač pa mrtvi, od gladu. In Vi zadovoljne duše si pa menj.

Popolnoma umevno je, da je človek včasih egorčen in se skoro ne more zadržati, ko vidí, kaksna je potreba, toda pri vsem tem pa izgleda, če govorimo o R&R, kot bi tu vodili kakšne vrste črno liste ali

vsej tako nekateri vzamejo takže miglje, kar pa vsi vemo, da ni res. Tukaj, kot vsakdo ve, imamo točen seznam darovalcev in imena večinoma Slovencev, toda imena so le zato, da je mogoče naslovit prošnjo na vse, ne pa za kaj drugega. Niti ni namen našega odbora groziti, pač pa vprašati za pomoč — in če ga prosnja ne zbuditi — ga grožnja tudini ne bo. Če se v političnih dopisih rabi kaj takega, se vzame vse v drugačni luči, kar pa se tiče pomočne akcije, je na najlepše, da se držimo proč od vsega, kar bi nam dalo priložnost za kakšne vrste razcep. Vsa stvar je preresna in preveč potrebna, da bi si mogli privoščiti kaj takega.

Ignac Meusich.

★

Popravek:

V zadnji dopis se je vrnila pomota in sicer poročano je bilo \$1,937.85 — namesto \$1,927.85. In blagajnik Cesar mi je pa poročal, da je dvakrat vpisal enega in istega darovalea (Angele Yazbec \$5, in A. Yazbec \$5. To je ena in ista oseba in je daroval enkrat \$5). Torej prava svota nabranja odkar smo začeli to kampanjo pred par tedni je: \$1,922.85.

V SPOMIN PRIJATELJU IN ZAHVALA

Dne 5. novembra se je moral naš sobrat in prijatelj Frank Zorko ponovno podati v Mayer Memorial bolnišnico v Buffalo, N. Y., iz katere se je bil pred par meseci vrnil misleč, da je zdrav. Bolehal je za vodenico in to pot man ni bilo usojeno, da bi se živ vrnil v našo sredo, ker den 8. novembra je prišlo obvestilo, da je za vedno zatishil svoje utrujene oči.

Pokojni Frank je bil rojen dne 6. novembra 1887 v fari Leskovec pri Krškem, kjer se je poročil in zapustil sina, hčer in ženo. Ko so bili otroki že majhni, se je podal v Ameriko in jih leta 1929 obiskal, nakar se je zopet vrnil med nas. Prej let je delal v Giradu, Ohio, za Ohio Leather kompanijo, nakar se je ob povratku iz stare domovine preselil v Gowanda, N. Y., ter bil upošljen pri Moenich Tanning kompaniji, do bolezni, katera ga je kopala.

Tisti, ki smo imeli stike z njim od deset do dvajset let, smo ga poznavali kakor dobrega društvenjaka in umišča. Mogni se ga še spominjajo v Girardu, kako verno je pomagal delati v korist raznih organizacij na takozvani Dežmanovici.

Cena \$2

Lično v platnu vezana.
13 poglavij — 413 strani

KNIGARNA
SLOVENIC PUBL.
COMPANY
216 W. 18th Street
New York 11

(226-227)

NOVA IZDAJA Hammond's S V E T O V N I A T L A S

V njem najdeti zemljevidsvega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti dašnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "G. L. A. S. U. MARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

vezniki Anglia in Združene Države so nam pričeli pošiljati orezje, municio in vse kar nekaterih drugih mestih je izrazili, po svojih slavnih dajalec Draža Mihajlović zrakoplovcev. Danes Sovjetska Unija, Rdeča armija, sinovi

zvezne države ob ravnici, katerega so začeli kleti izda

meni skupno z vami osvobo

jitevjejo tudi to državo. Tu v

si, se leta 1941, tako dabi po

Beogradu je bilo vstavljen

bratstvo naših velikih zavezni

kov z našo namenčeno deželo.

Naša naloga ni samo, da o

svobodimo našo državo am-

pak da skupno z našimi zave-

zniki poženemo sovražnika v

narodov. Največja zmaga, ka-

ter je do danes dosegla naša

vojska, je baš to edinstvo in

dajalec srbskega naroda. Tu

so on in nemški zavezni

Jugoslavije, je šele sedaj po-

deljal načerte, da bi uničili naj-

boljše sinove srbskega naroda.

Tu, kot tudi v Zagrebu, so bi-

li delani načerti kako načrnu-

ti brata in brata in uničiti na-

narod, Južne Slovane. Ali ju-

goslovenski narod je, po sva-

prej moramo od tukaj, iz

Beograda slediti one ideale, ki

najboljših sinovih, možem

so nas voditi skoz težke dni

Naredno osvobodilne vojske.

(Nadaljevanja na 4. str.)

velike in srečne Jugoslavije. Vaša je dolžnost, da ne samo potolčete kletega sovražnika, ampak da budno pazite na ono bojnih sinov našega naroda, naših Narodno osvobodilne vojske in Partizanskih odredov da svoje življenje. Okrog milijon uničenih, ubitih in za- dušenih sinov Srbije, Hrvatske in drugih delov zahteva da budno varujete kar smo pridobili, da naš narod ne bo nikoli več doživel tega pekla in nesreče.

V naši zemlji in v tujini so se ljudje, ki špekulirajo z močnostjo meščanske vojne. Ti načerti se nikoli ne bodo uresničili. Mi dajemo roko sprave vsakemu poštenemu državljanu te države, ki je od slej pripravljen sodelovati z nami na rekonstrukciji in povzdigu naših nesrečenih razdeljanih domov. Pripravljeni smo to storiti. Zunanjia situacija to od nas zahteva. Interes naše domov (Nadaljevanja na 4. str.)

HELP WANTED :: DELAVKE IŠČEJO :: HELP WANTED

SIVALKE

Stroj na eno in dve šivanki

IZVEŽBANE in UČENKE

10 UR NA TESEN — POLDRUGA

NADURNI PLACI

HITRO NAPREDOVANJE

STAR CANVAS & PAD, INC.

336 E. 28th Street

Murray Hill 3-8889 N. Y. C.

(223-228)

CLEANING WOMEN

ZA BANCO POSLOVJE, DOWN-

TOWN NEW YORK

zvezek, 6-12, 6 dni; plača \$18 na

teden in bonus. Zglašite se pri:

PERSONNEL DEPARTMENT

26 CORTLAND ST., N. Y. C.

(226-232)

DOMESTIC

SPLOŠNO IZBENO DELO — NJU-

KUHANJA

Zeto dobra plača — ob nedeljah prost

Vprašajte:

MRS. HERMAN SIEGEL

1518 East 8th Street Brooklyn

ESB. 5-3947 (227-233)

DEKLETA

LAHIKO TOVARNIŠKO DELO

756 NA URO ZA ZAČETEK

242 W. 38th ST.

8th FLOOR

(226-228)

ZENE IN DEKLETA

OD 19 DO 30 LET

Važno vojno delo — Povo-

na bodočnost

Kraj srednje mesta, prijetno

Pisana Mati

Spisal: J. F. MALOGRAJSKI

(13)

Še le proti jutru je postala Anica mirnejsa. Vzbuila se je pozno. A ko je izpregledala, so bile nene prve besede:

"Mama! Ali slišite, mama!"

Ko pa ni bilo odgovora, se je zavedla in tista tiha bol je začela glodati zopet na njenem mladem sreču, ki jo je mučila prejšnji dan . . . Tista tiha bol se ji je obetaла tudi za prihodnje dne . . .

IV.

Enakomerno in dolgočasno so potekali pri Mlakarjevih zimski dnevi. Sneg je padel, padal dan na dan v gostih kosičih, da se ni videla niti do sosednih hiš. Kdor je stopil v vežo, je vdarił z nogo ob tla, da bi si stresel sneg z obuvila. Vedno eno, in isto topotanje! Ali Anica se je stresla vselej, kadar je kdo zaropotal zunaj in plaho se je ozrla proti vratom, kdo stopi v izbo. No, bili so večinoma samo domaći. Tuji ljudje niso radi zahajali k Mlakarju in zato je bilo ondi še bolj pusto kot po drugih hišah. Če bi bil kdo vstopil z vedrim licem, bi se bili morda tudi domaćini razvedrili obrati. Tako pa so se ozirali temno eden v drugega.

V tem ko so posli opravljali živino ali pa v hiši izbirali pšenico, je kašjal stari Mlakar za pečjo, kajti zimski čas mu je bil najbolj sovařen. Poleg njegove navadne bolezni ga je mučila zdaj še naduha. Anica je presedela skoro ves dan pri njem in mu postregla zdaj s to, zdaj z ono stvarjo.

Govorilo se je malo v Mlakarjevi hiši, še manj se je slišalo smeha v njej. Tudi posli so se bili navadili neke resnobe in temnih pogledov. Morda zato, ker jim ni nikdar nihče privoščil prijazno besedo.

Gospodar je bil vedno osoren z njimi, drugi jim pa itak ni imel zapovedovanja. Ježno in trdo je stopal mladi Mlakar včasih po sobi semtretja ter se je jezik zdaj na hlapca, zdaj na deglo. Prav nobena stvar mu ni bila po volji. S hlapcem bi bil še izhajal, nikakor pa mu ni mogla ustrezeti dekla. Če je tudi še tako pazila in si prizadevala, da bi ji ne mogel ničesar očitati, ni se ji posrečilo. Vedno je iztaknil kaj, kar mu je dal povod, da se je togotil in znašal nad njo . . .

"Saj pravim, no, če nì žene pri hiši, pa gre vse naro-be!" To besede so nekoč uše Mlakarju preko zob, posli pa so se spogledali. In ko sta bila nato hlapci in dekla sama zunaj, je vprašal prvi:

"Ali več, kam pes tako molí?"

"Kaj bi ne vedela!"

"Vidis, zato pa je delal tako lepo z rajnevo, ker je žene takoj zelo treba pri hiši!"

"Kaj hočeš! Dokler je živila rajnica, mu je šlo ravno tako vse navzkriž, kakor mu gre zdaj! Stvar je pač ta: bilo ni prej in ni še zdaj prave pri hiši! O nisem tako nespametna, ne, da bi ne vedela, zakaj mu ne morem ustreziti! Kadar bo gospodinjila tu Vrtačka, bo pa vse dobro!"

"O jaz bi mu privoščil, da bi dobil tega — zlomka v hiši! Ta ga bo že učila, kaj se pravi! Ta naš gospodar je eden tistih ljudi, ki ne jenja, dokler je ne izkupi! In izkupil je bo!"

Tako so sodili posli o Mlakarju.

Tudi stari Mlakar je vedel, kaj tiči za tistim govorjenjem in togotenjem sinovin. Streslo ga je vselej po životu, kadar se je začel znašati njegov sin nad deklo ter govoriti takisto o gospodinji. Izpočetka je vendar še malo upal, da se morda ne oženi več. Upal je to, ker si je pač želel takto. Toda ko se sinove tožbe o dekli ponavljale čim dalje po gosteje in mu je bil prišel nekdo še povedat, da se Anton večkrat slaja z Vrtačko, ni dvomil več, da so bile njegove nade brez trdne podlage. Pa naj bi se ženil, če ni drugače, samo da ne bi Vrtačke jemal! Te se je šal strašno v hišo, ker je poznal njene slabe lastnosti. Bilo mu je v prvi vrsti za Anico, ki bi jo bil sploh rad rešil mačeho, zlasti pa take, kakršna je bila Vrtačka. A šal se je te tudi zaradi samega sebe, kajti bil je prepričan, da mu ne pozabi in ne odpusti nikoli, ker je bil prepričil prvič, da je ni vzel njegov sin za ženo.

Kadar se je poglobil v misel, kaj ga čaka, mu je bilo žalostno pri sreni. Če bi bil zdrav, vzel bi bil navzlie svojim letom palico in šel po svetu — hodil bi bil tako dolgo, da bi našel svojega starejšega sina, po katerem mu je čim dalje bolj jokalo srečo. A betožen, kakor je bil, in priklenjen na trdo ležišče, si ni želel drugega, nego da bi ga Bog kolikor mogoče kmalu poklical k sebi.

Večkrat se ga je loteval hud nemir. Vedel bi bil že rad, pri čem je. Zdelen se mu je, da bi lažje prenašal, če bi vedel resnico. Vdal bi bil v svojo usodo, ko ne bi več visel med upi in dvomi. Govoril bi lažje tudi s sinom, ako bi vedel za gotovo, kaj namerava.

Nekolikokrat je bil na tem, da bi ga bil naravnost vprašal, kaj misli. Ali vedel je, kako je oduren njegov sin in kako rad vzroki, zato si ni nič prav upal. Nerad se je prepričal s sinom, ki je že itak le maloklaj izpregovoril prijazno besedo z njim. To je bil vzrok, da si je premislil vselej in naposled je sklenil počakati tako dolgo, da se mu ponudi v to kaka primerena prilika, ali pa da sin sam enkrat omeni svoje ženitve.

Ali sin je molčal trdrovratno o tej reči očetu nasproti. Samo tako nigmoredje je spominjal in namigaval, da taka hiša (kakor je Mlakarjeva) brez gospodinje ne more biti in ne more, in da mora priti najtrdnejša hiša na nič, če imajo v nji dekla gospodinjstvo.

(Dalje prihodnjic.)

Radiogovor dr. Drago Marušića 11. septembra na ABSIE (London)

Vojna se približuje kraju. Slovenski narod, v bratski slovini te vojne nam pokazuje: na eni jugoslovenski narodi, je pristrani pogrejanje nemškega naroda v močvirje moralne degradacije in vojno-politične disgregacije, na drugi strani mogočen vpon in prerditev nacionalnih sil pri narodih, ki jih je nacijaščena okupacija hotela potegniti s seboj v prepad političnega, socialnega in človečanskega bankrota.

Renesansa narodnih sil začema pri raznih narodih razlike oblike. Najčeščje pa se ta renesansa izraža v narodih Jugoslavije, kjer je borba za svobodo, za srečnejšo bodočnost, za dostojanstvo človeka in za socialno pravico zajela vse stanove brez razlike, kmete in delavce, intelektualce in meščane. Simbol te borbe, simbol tega hotenja je vtečen v eni osebi, v osebi maršala Tita.

Še pozni rodovi bodo mogli v celoti in pravilno presoditi in oceniti pomen narodno-ovobodilnega pokreta za obstoj slovenskega naroda in za njegovo bodočnost. Pokazalo se bo, da je ovobodilna borba resila Slovenje pred narodno smrtjo, pokazalo se bo tudi, da je borba prvič v zgodovini izkristalizala slovenski narod v resnično državni narod z ne-sistemimi možnostmi razvoja.

Vojna se približuje kraju. Združena Slovenija, z njenumorjem in pristanšči, ki so življenskega pomena ne le za Slovence, marveč za vse narode Jugoslavije, je dostojno plačilo narodno-ovobodilne borbe, pa je tudi kategorični imperativ, ki nam nalaže posehne dolžnosti in nam odpira nove težavne probleme. Narod, ki je v dosedanjih borbi pokazal tako izredne vrlbine, bo kasnje temu delu. Strnjem in v Osvobodilni fronti, s prekaljeno železno disciplino, ki smo jo pokazali v borbi in jo bomo ohranili v miru, nam bo delo lažje, in tem lažje, če se oni pošteli Slovenec, ki se danes stoji ob strani, vljivajoč v zmagoslavni pohod naroda. Naj ne pozabijo, da se bliža usodni petnajsti september.

ZOJSA.

Mladinski Rdeči Križ šteje 18,000,000 članov

Več kot 18,000,000 mladine, trebne stvari, ki so bile razdeljene med bolne, ranjene in okrevajoče vojake po holniščini in okrevališčih, ki jih vzdružuje armada in mornarica ter Ameriški Rdeči križ.

Mladina je precej teh predmetov izdelala sama v solskih delavnih tek kom načinih tečajev in raznih strokah. Mnogi otroci pa so predmete izdelovali tudi po šoli doma, ob sočotah in v času počitnic.

Poleg tega so skupine Mladinskega Rdečega križa vrstile tudi razne druge aktivnosti, ki so vključevale sodelovanje pri zbiranjih prispevkov v raznih kampanjah, rekrutiranje darovalcev krv in mudenje pomoči v otroških vrtcih ter holnišnicah.

Tekom preteklega leta je ta mladina načrnila milijon komadov različnih potrebščin za našo vojsko. V tem so bili vključeni razni predmeti, kot topelode za okrevajoče vojake, copate, razni predmeti za igre in zabavo, palice in berline, ter mnoge druge take po-

tretje.

Dokler je živila rajnica, mu je šlo ravno tako vse navzkriž, kakor mu gre zdaj!

Stvar je pač ta: bilo ni prej in ni še zdaj prave pri hiši! O nisem tako nespametna, ne, da bi ne vedela, zakaj mu ne morem ustreziti! Kadar bo gospodinjila tu Vrtačka, bo pa vse dobro!"

"O jaz bi mu privoščil, da bi dobil tega — zlomka v hiši!

Ta ga bo že učila, kaj se pravi! Ta naš gospodar je eden tistih ljudi, ki ne jenja, dokler je ne izkupi! In izkupil je bo!"

Tako so sodili posli o Mlakarju.

Tudi stari Mlakar je vedel, kaj tiči za tistim govorjenjem in togotenjem sinovin. Streslo ga je vselej po životu, kadar se je začel znašati njegov sin nad deklo ter govoriti takisto o gospodinji. Izpočetka je vendar še malo upal, da se morda ne oženi več. Upal je to, ker si je pač želel takto. Toda ko se sinove tožbe o dekli ponavljale čim dalje po gosteje in mu je bil prišel nekdo še povedat, da se Anton večkrat slaja z Vrtačko, ni dvomil več, da so bile njegove nade brez trdne podlage. Pa naj bi se ženil, če ni drugače, samo da ne bi Vrtačke jemal! Te se je šal strašno v hišo, ker je poznal njene slabe lastnosti. Bilo mu je v prvi vrsti za Anico, ki bi jo bil sploh rad rešil mačeho, zlasti pa take, kakršna je bila Vrtačka. A šal se je te tudi zaradi samega sebe, kajti bil je prepričan, da mu ne pozabi in ne odpusti nikoli, ker je bil prepričil prvič, da je ni vzel njegov sin za ženo.

Kadar se je poglobil v misel, kaj ga čaka, mu je bilo žalostno pri sreni. Če bi bil zdrav, vzel bi bil navzlie svojim letom palico in šel po svetu — hodil bi bil tako dolgo, da bi našel svojega starejšega sina, po katerem mu je čim dalje bolj jokalo srečo. A betožen, kakor je bil, in priklenjen na trdo ležišče, si ni želel drugega, nego da bi ga Bog kolikor mogoče kmalu poklical k sebi.

Večkrat se ga je loteval hud nemir. Vedel bi bil že rad, pri čem je. Zdelen se mu je, da bi lažje prenašal, če bi vedel resnico. Vdal bi bil v svojo usodo, ko ne bi več visel med upi in dvomi. Govoril bi lažje tudi s sinom, ako bi vedel za gotovo, kaj namerava.

Nekolikokrat je bil na tem, da bi ga bil naravnost vprašal, kaj misli. Ali vedel je, kako je oduren njegov sin in kako rad vzroki, zato si ni nič prav upal. Nerad se je prepričal s sinom, ki je že itak le maloklaj izpregovoril prijazno besedo z njim. To je bil vzrok, da si je premislil vselej in naposled je sklenil počakati tako dolgo, da se mu ponudi v to kaka primerena prilika, ali pa da sin sam enkrat omeni svoje ženitve.

Ali sin je molčal trdrovratno o tej reči očetu nasproti. Samo tako nigmoredje je spominjal in namigaval, da taka hiša (kakor je Mlakarjeva) brez gospodinje ne more biti in ne more, in da mora priti najtrdnejša hiša na nič, če imajo v nji dekla gospodinjstvo.

Poleg tega pa na platnu tudi kažejo March of Time sliko: "Uncle Sam, Mariner!".

Damon Runyonova "Irish Eyes Are Smiling", 20th-Century-Fox technicolor film, ki sedaj igra v Roxy gledališču

June Haver v technicolor filmu "Irish Eyes Are Smiling" v Roxy gledališču

Najboljši aktorji v filmu "Irish Eyes Are Smiling" so Damon Runyon, June Haver, Ray Bolger, Gracie Barrie, Monty Wooley in Dick Haymes. Igrajo v glavnih vlogah.

Na Roxy odru nastopa znana plesalec Ray Bolger, Gracie Barrie, lepa pevska zvezdnica, je tudi na programu.

Poleg tega pa na platnu tudi kažejo March of Time sliko: "Uncle Sam, Mariner!".

šo bodočnost za evropske narode in boljšo ter srečnejšo bodočnost za jugoslovenske narode.

Na kraju Vam kličem, da vztrajate v tej resni borbi, ki se ni dokončana. Bliža se dan, ko bo vsa naša domovina osvobojena.

Zivelna naša slavna Narodna osvobodilna vojska!

Zivelna srečna, federativna,

demokratična Jugoslavija!

Zivelna naša velika zaveznička armija!

Zivelne vojske naših zavezni-

CITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo, in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rojaki zasigurajo redno dopolnjanje lista, lahko gredo upravnemu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. **ALINE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES** in ne čakajte na opomin, ker s tem prihranite upravnemu nepotrebne stroške?

kov Anglie in Združenih držav! Češki Evrope in Afrike za boljšo in srečnejšo bodočnost!

Smrt fašizmu — Svoboda narodu!

kov

Anglie in Združenih držav!

vseh Evrope in Afrike za boljšo in srečnejšo bodočnost!

Smrt fašizmu — Svoboda narodu!

kov

Anglie in Združenih držav!

vseh Evrope in Afrike za boljšo in srečnejšo bodočnost!

Smrt fašizmu — Svoboda narodu!

kov

Anglie in Združenih držav!

vseh Evrope in Afrike za boljšo in srečnejšo bodočnost!

Smrt fašizmu — Svoboda narodu!

kov

Anglie in Združenih držav!

vseh Evrope in Afrike za boljšo in srečnejšo bodočnost!

Smrt fašizmu — Svoboda